

prof. dr hab. Izabella Zielecka-Panek
Uniwersytet Śląski w Katowicach
Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji
dziedzina: sztuki, dyscyplina: sztuki muzyczne

Cieszyn, 27 września 2024 r.

Recenzja

w przewodzie doktorskim mgra Szymona Piotrowskiego w dyscyplinie sztuki muzyczne, prowadzonym przez Radę Dyscypliny Sztuki Muzyczne Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Zleceniodawca recenzji:

Rada Dziedziny Sztuki przy Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, pismo BS/81/2024 z dnia 9.07/2024 r, dotyczące uchwały Rady nr 32/2023/2024

Dotyczy:

przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie sztuki muzyczne **mgra Szymona Piotrowskiego.**

Do nadesłanego mi przez Przewodniczącego Rady Dziedziny Sztuki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego pisma sygnowanego datą 9.07.2024 r. informującego o decyzji Komisji Doktorskiej przy Radzie Dziedziny Sztuki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy dotyczącej powierzenia mi funkcji recenzenta w przewodzie doktorskim mgra Szymona Piotrowskiego, został dołączony opis dzieła artystycznego w wersji papierowej (w j. polskim) wraz z nagraniem dzieła artystycznego na płycie CD, a także partytura aranżacji także w wersji papierowej.

Na pracę doktorską Pana magistra Szymona Piotrowskiego zatytułowaną **Problematyka wykonawcza w autorskich aranżacjach orkiestrowych wybranych pozycji filmowych** składają się dwa elementy:

1. dzieło artystyczne zarejestrowane na nośniku elektronicznym (płyta CD)
2. opis dzieła artystycznego w j. polskim w wersji papierowej zawierający również w drugiej części papierowej materiał nutowy, partytury aranżacji opisanych pozycji filmowych.

Praca doktorska-dzieło artystyczne

Nagranie CD przedstawione w postępowaniu przewodowym jest prezentacją dzieła przygotowanego i nagranych na nośniku CD w oparciu o *sample* (VSTi) i dograny materiał muzyczny przedstawiający nagranie autorskich aranżacji Doktoranta. Nie przedstawiono w opisie dzieła daty przygotowania i realizacji nagrania zarówno przez zaangażowane zespoły, ale również przez Doktoranta.

W programie znalazło się 13 aranżacji wybranych utworów/ tematów muzyki filmowej. Brak jest w dysertacji informacji, na jakiej zasadzie dobierano utwory. Na stronie 40 opisu dzieła Doktorant umieścił informacja, że „wybór repertuaru był stymulowany możliwościami odtwórczymi wykonawców”

Zamieszczone utwory:

1. Muzyka z filmu *07 zgłoś się*, muz. Włodzimierz Korcz, śł. Zbigniew Stawecki
2. Muzyka z serialu *Alternatywy 4*, muz. Jerzy Matuszkiewicz
3. Muzyka z filmu *Lalka*, muz. Andrzej Kurylewicz
4. Muzyka z serialu *Dom*, muz. Waldemar Kazanecki
5. Muzyka z filmu *Ziemia obiecana*, muz. Wojciech Kilar
6. *Nim wstanie dzień*, muzyka z filmu *Prawo i pieśń*, muz. Krzysztof Komeda
7. Muzyka z filmu *Dziecko Rosemary*, muz. Krzysztof Komeda
(Doktorant błędnie wskazał, że temat pochodzi z filmu *Prawo i pieśń*)
8. *40 lat minęło*, Muzyka z serialu *Czterdziestolatek*, muz. Jerzy Matuszkiewicz, śł. Jan Tadeusz Stanisławski
9. Muzyka z filmu *Jak rozpętałem II wojnę światową*, muz. Jerzy Matuszkiewicz, śł. Andrzej Czekalski
10. *Uciekaj moje serce*, muzyka z serialu *Jan Serca*, muz. Seweryn Krajewski
11. Muzyka z serialu *Janosik*, muz. Jerzy Matuszkiewicz
12. Muzyka z serialu *Podróż za jeden uśmiech*, muz. Jerzy Matuszkiewicz
13. Muzyka z serialu *Stawka większa niż życie*, muz. Jerzy Matuszkiewicz

W realizacji dzieła artystycznego udział wzięli:

Koniński Kameralny Zespół Akordeonowy w składzie: Ryszard J. Piotrowski, Paweł Trzos, Krystian Weber, Szymon Piotrowski, Maciej Kucharczyk, Łukasz Kucharczyk

The Nice Band w składzie: Szymon Piotrowski. Mateusz Zawadzki. Piotr Żurek, Rafał Stegenta, Zbigniew Kołodziejczak, Paweł Jankowski, Michał Dykban, Katarzyna Żurawik

Celem pracy Doktoranta było ukazanie oraz przeanalizowanie różnych aspektów aranżacji orkiestrowej w wybranych pozycjach muzyki filmowej oraz ich problemów wykonawczych.

Doktorant przedstawił 13 własnych aranżacji znanych tematów z literatury muzyki filmowej. Zaaranżowane są one nie zawsze w sposób nowatorski, co mogłoby stanowić nowatorskie ujęcie tematu w przedstawionego dzieła artystycznego. W niektórych przypadkach aranżacja własna opiera się na zmianach tonacji i zmianach instrumentarium. W przedstawionym do oceny dziele artystycznym znajdują się opracowania Doktoranta, które potrafią zachwycić ciekawymi rozwiązaniami aranżacyjnymi i wykorzystaniem nowoczesnych technik kompozytorskich. Doktorant we Wstępie opisu dzieła pisze cytując Wojciecha Bońkowskiego (Wykonanie muzyczne jako przedmiot badań muzykologicznych, Muzyka 2001, nr2, Instytut Sztuki PWN, Warszawa, s.3) „dyrygenci realizujący określone opracowania z różnymi składami muzycznymi (...) próbują dokonać wciąż jak najbardziej oryginalnej, nowej i aktualnej interpretacji” W moim odczuciu porównując wszystkie przedstawione aranżacje i opracowania w niektórych zabrakło równowagi w wykorzystaniu środków kompozytorskich. Analizując pracę można stwierdzić, iż Doktorant jest świadomym aranżerem i z pewnością ma odpowiednią wiedzę i umiejętności, aby jego dzieło mogło być nazwane nowatorskim w dyscyplinie sztuki muzyczne. W przedstawionym dziele mogę powiedzieć tak nie o wszystkich aranżacjach.

Podsumowując walory i umiejętności aranżacyjne należy stwierdzić, iż Doktorant Szymon Piotrowski pokazał się jako zaangażowany artysta-aranżer, którego praca może stać się działaniem zarówno w pozytywnym słowa znaczeniu komercyjnym, ale również poprawnie artystycznym. Jednak jakoś i sposób zaprezentowanego dzieła artystycznego nie spełnia w moim odczuciu warunków do pozytywnej oceny dzieła.

Z pewnością przedstawione partytury świadczą, że Doktorant jest aranżerem świadomym i kompetentnym, a Jego opracowania i aranżacje są przystępne dla szerokiej publiczności, jednak dzieło powinno zostać przedstawione w sposób odpowiadający powadze nadania stopnia naukowego doktora.

Wykorzystanie do nagrania CD podkładów/ *sampli*, do których dogrywają Muzycy, w niezbyt szczególnej jakości nagrania umniejsza jakości napisanych partytur. Jeżeli Doktorant nie miał możliwości zaangażowania muzyków zgodne z wskazaniem partyturowymi, rozwiązaniem byłoby zaaranżowanie partytur na istniejący skład wykonawczy.

Nagranie nie jest też przygotowane poprawnie pod względem realizatorskim, co wynika z problemów wykonawczych. Tym bardziej, że nagranie nie jest przedstawieniem realizacji koncertu na żywo, w którym mogą zdarzyć się uchybienia wykonawcze. Doktorant przedstawiając dzieło do oceny recenzentom, bierze odpowiedzialność artystyczną i zakłada, że zgadza się z materiałem zawartym na płycie CD i go w pełni akceptuje.

W dossier wykonawcy (znajdującym się w internecie) odnalazłam informacje, że Doktorant poza funkcją aranżera czasami prowadzi koncerty jako dyrygent. Z przyjemnością recenzowałabym dzieło artystyczne w postaci koncertu DVD obserwując walory wykonawcze aranżera-dyrygenta.

Podsumowując całość prezentacji dzieła artystycznego przedstawionego w załączonym do dokumentacji nagraniu CD, stwierdzam, że nie spełnia ono wymagania art.187 ust.1 i 2 z dnia 20.07.2018

Praca doktorska-opis dzieła

Za Doktorantem:

„Inspirują mnie tworzone obrazy muzyczne do choreografii tanecznych, z wplatanymi elementami folkowymi, związane z wykorzystaniem środków stylistycznych muzyce filmowej oraz inne, które można tworzyć jak i aranżować tworząc własny, współczesny obraz muzyczny”.

Czytając myśl przewodnią Doktoranta ma się nadzieję, że opis dzieła będzie inspiracją dla czytających rozprawę oraz wniesie nowatorskie spojrzenie młodego naukowca-aranżera na problemy wykonawcze.

Niestety po wgłębieniu się w pracę należy stwierdzić, iż ustalony cel pracy doktorskiej – opisu dzieła w moim odczuciu nie odpowiada tematowi pracy, który brzmi:

Problematyka wykonawcza w autorskich aranżacjach orkiestrowych wybranych pozycji filmowych.

Za Słownikiem języka polskiego PWN <https://sjp.pwn.pl/sjp/problematyka;2572490>

problematyka «ogół zagadnień należących do jakiejś dziedziny»

Zgodnie z definicją słownikową w pracy pt: Problematyka wykonawcza...powinny być zawarte wszystkie problemy z jakimi mógłby się spotkać Doktorant podczas pracy jako aranżer. W rozdziale trzecim - badawczym przedstawiony został szczegółowy opis partytur, analiza dzieła muzycznego, natomiast w sposób zdawkowy, zazwyczaj jednozdaniowy został przedstawiony problem wykonawczy, bez wskazania sposobu rozwiązania problemu.

Praca w przedstawieniu celu, przedmiotu, hipotezy głównej, spisu treści, a nawet, wersalików, pogrubień i akapitów nie różni się od rozprawy doktorskiej Przemysława Domagalskiego dostępnej na stronie:

https://www.ukw.edu.pl/download/66335/Rozprawa_doktorska_PRZEMYS%C5%81A_W_DOMAGALSKI_pl_compressed.pdf

Jest to bardzo poważny zarzut w przygotowaniu opisu dzieła artystycznego Doktorantów. Prace wprawdzie dotyczą innych stylów muzycznych, jednak zadziwiająco podobnie skonstruowany jest temat pracy, metodologia badawcza, wykorzystane są podobne cytaty.

Rozprawa doktorska - opis dzieła artystycznego Szymona Piotrowskiego pt. **Problematyka wykonawcza w autorskich aranżacjach orkiestrowych wybranych pozycji filmowych** zawarta jest na 163 stronach, poprzedzona wstępem oraz dopełniona bibliografią i aneksem, w którym znalazły się spis rysunków, fotografii oraz załączników w postaci dzieła artystycznego na CD i partytur utworów w wersji papierowej. Zostało umieszczone streszczenia w języku polskim i angielskim.

We wstępie Autor omawia uwarunkowania artystyczne, które przyczyniły się do wyboru tematu pracy. Opisuje własną sylwetkę artystyczną oraz zainteresowania muzyką filmową. Niezgodnie z zasadami pisania prac naukowych nie stosuje formy bezosobowej lub trzeciej osoby, wskazuje działania w pierwszej osobie. W przypadku kiedy praca nie zawiera odrębnego rozdziału związanego z metodologią badań własnych, we wstępie powinny się znaleźć informacje dotyczące zastosowanej metody i narzędzi badawczych oraz tezy lub hipotezy. We wstępie pracy Doktoranta znajduje się określony problem główny oraz hipoteza główna. Nie określono problemów szczegółowych, użytych metod badawczych ani zastosowanych narzędzi badawczych. Nie ma również informacji na temat organizacji i przebiegu badań, w tym przypadku szczegółów realizacji nagrań oraz przygotowaniu partytur. Nie przeprowadzono również analizy, weryfikacji badań własnych.

Praca doktorska realizowana jest przez jednostkę Uniwersytet, powinna moim zdaniem zawierać znamiona akademickiej pracy naukowej w oparciu o ogół wiedzy humanistycznej.

Pierwszy rozdział dotyczący genezy powstania-historii muzyki w filmie w świetle wybranej literatury dzieli się na trzy podrozdziały W pierwszym podrozdziale Autor opisuje definicje muzyki filmowej w oparciu w większości o źródła internetowe. W bibliografii znajdujemy liczne pozycje zwarte, które najprawdopodobniej poznał Doktorant. Szkoda, że tak znakomite pozycje dotyczące historii muzyki filmowej nie zostały wykorzystane w rozdziale, który w swoim tytule nosi nazwę „w świetle literatury”, a w większości zostały wykorzystane nienaukowe źródła internetowe. W rozdziale historia muzyki filmowej jest przedstawiona chaotycznie

i z chronologicznym pomieszaniem zdarzeń, znajdują się powtórzenia tekstu i myśli na różnych stronach. Pojawia się również fragment o polskiej muzyce filmowej, a przecież według spisu treści tej części będzie poświęcony oddzielny podrozdział. Wypisani zostali dwaj polscy kompozytorzy tworzący w Stanach Zjednoczonych, a przecież nie tylko oni w historii polskiej muzyki filmowej tworzyli za granicą. W podrozdziale opisującym polską muzykę filmowa zabrakło opisu współczesnej muzyki filmowej. Przedstawione zostały tylko nazwiska młodszych twórców bez twórczości. Niestety w pracy pojawiają się też błędy merytoryczne wynikające z posiłkowania się przestarzałymi źródłami internetowymi, niedostatecznie sprawdzonymi przez Doktoranta. Tak jest np. w przypadku Krzesimira Dębskiego, który skomponował muzykę do większej liczby filmów niż „ponad 50”. Wskazane jest posiłkowanie się np. stroną [www. Kompozytora](http://www.kompozytora.com).

Drugi rozdział zatytułowany jest *Problematyka wykonawcza muzyki filmowej*. Według tytułu, rozdział ten powinien opisywać zgodny z tematem pracy ogół problemów wykonawczych z jakimi może spotkać się aranżer podczas przygotowania i realizacji dzieła. W zamian tego w pierwszym podrozdziale szczegółowo przedstawione zostały zespoły biorące udział w realizacji dzieła. Informacje takie raczej widziałabym w Aneksie pracy. W opisach własnych spotykamy potoczny język, który nie powinien znaleźć się w pracy naukowej: „Akademia Poznańska”, „prowadzi naukę śpiewania”, „Muzyka filmowa jest bardzo specyficznym gatunkiem”, „Wspólna próba zespołu jak soczewka”, „uczestniczą w imprezach”

W podrozdziale *Przygotowanie wybranego repertuaru, dynamika i stylistyka wybranych utworów* Doktorant posiłkuje się Wikipedią, która nie jest źródłem naukowym. Definicję muzyki filmowej można pobrać z wiarygodnych, uznanych źródeł naukowo - badawczych. Na str. 38 brak konsekwencji w wykorzystaniu cytatów. Najpierw Doktorant przedstawia rolę muzyki w filmie jako arcydzieło, a zaraz w następnym akapicie nazywa go „produktem”, „który ogranicza się do uzyskania możliwie jak najwyższych zysków, na drugi plan spychając walory artystyczne i estetyczne dzieła” Zdanie to w rozprawie doktorskiej nie jest oznaczone cytatem, stanowi więc bardzo kontrowersyjny zwrot, z pewnością nie do przyjęcia przez współczesnych kompozytorów muzyki filmowej.

Podrozdział *Przygotowanie psychofizyczne wykonawców* być może można połączyć z problemami wykonawczymi, jednak raczej nie z problemami wykonawczymi w aranżacjach. Napisany jest nazbyt prostym językiem, potocznym i zbyt bezpośrednim. Nie odnajduję w tym rozdziale myśli pracy naukowej. Za Doktorantem: Muzycy profesjonalni, ale także muzycy – amatorzy często nie mają wpływu na warunki w pomieszczeniach, warunki pogodowe, czy warunki personalne. Stwierdzenie „duża zależność pomiędzy jakością wykonania koncertu, a obciążeniem zespołu warunkami i kondycją” ma z pewnością znaczenie w orkiestrach dętych, które czasami koncertują na wolnym powietrzu. Nie widzę związku w wykorzystaniu cytatu w pracy Doktoranta. W dalszym opisie rozdziału przedstawione są jeszcze sytuacje stresujące, obecność kamer, nagłośnienie. Może Doktorant chciał te czynniki uznać jako problemy wykonawcze?

Nie zgadzam się również z Doktorantem „ Zdecydowanie (na próby) niepolecane lokum któregoś z członków zespołu” Dlaczego? Brak konstruktywnego wytłumaczenia.

Trzeci rozdział dotyczy *Analizy dzieła muzycznego* i zawiera zagadnienia dotyczące szczegółowej analizy w opracowaniach wybranych utworach muzyki filmowych. Analiza każdego utworu poprzedzona jest genezą powstania filmów i kompozycji utworów muzycznych oraz opisem sylwetek kompozytorów i autorów tekstów. Niestety zdarzają się błędy merytoryczne w informacjach o utworach. Niektóre opisy zostały w całości zaciągnięte z niewiarygodnych źródeł internetowych np. sklepaudioforte.pl i nie dostosowane do działań badawczo - naukowych.

Analiza partytur jest przeprowadzona szczegółowo, poprawnie i z wiedzą z zakresu harmonii, analizy dzieła, instrumentacji i znajomości instrumentarium. Jest to największy atut rozprawy – opisu dzieła Doktoranta.

Jak pisałam wcześniej zabrakło w tym rozdziale rozszerzenia problemów wykonawczych i wskazania rozwiązania tych problemów w działaniu aranżacyjno-dyrygenckim, co stanowiło temat pracy doktorskiej.

Całość tekstu dysertacji doktorskiej napisana jest potocznym językiem, często bez konsekwencji myśli. Przypisy konstruowane są szczegółowo, jednak zdarzają się błędy, co powoduje zachwianie klarowności tekstu podstawowego. Występują błędy edytorskie, liczne błędy interpunkcyjne, błędy deklinacyjne oraz błędy ortograficzne (str. 34, str. 47). Brak również konsekwencji w zapisie *Czterdziestolatek lub 40-latek*

W mojej ocenie zabrakło w pracy szczegółowej metodologii pracy badawczej. Temat dotyczący problemów wykonawczych sugeruje przeprowadzenie wnikliwej analizy w poszukiwaniu skutecznych metod rozwiązania problemów wykonawczych. Tym samym konieczne jest metodologiczne wskazanie sposobów rozwiązania problemów badawczych. We wstępie rozprawy znajdują się przedstawienie celu i przedmiotu badań, brak jednak opisy wykorzystanych metod, bez wnikania w szczegóły badawcze oraz bez rozwinięcia myśli. Nie przedstawiono szczegółowo opisu technik, metod i narzędzi badawczych, a także organizacji i przebiegu badań. Dla lepszego poznania szczegółów pracy recenzent musiała sięgnąć do zasobów internetu, a znaleziona tam wiedza była w kilku przypadkach już nieaktualna i wymagała doprecyzowania.

Biorąc pod uwagę walory pracy merytorycznej i artystycznej stwierdzam, że mgr Szymon Piotrowski nie wykazał się odpowiednią wiedzą teoretyczną i przygotowaniem w dyscyplinie sztuki muzyczne. Przedstawiona do recenzji pracę doktorską Pana magistra Szymona Piotrowskiego w postaci dzieła artystycznego zarejestrowanego na płycie CD oraz jego opisu oceniam negatywnie.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z przedstawioną dokumentacją oraz pracą doktorską w postaci dzieła artystycznego **zarejestrowanego na płycie CD (bez tytułu)** i jego opisu *Problematyka wykonawcza w autorskich aranżacjach orkiestrowych wybranych pozycji filmowych* stwierdzam, że mgr **Szymon Piotrowski** nie zaprezentował oryginalne rozwiązanie problemów związanych z realizacją opisanego dzieła muzycznego i nie wnosi wkładu w rozwój dyscypliny sztuki muzyczne.

Całość dzieła artystycznego przedstawionego w załączonym do dokumentacji nagraniu oraz opisie dzieła **oceniam negatywnie**, uznając, że nie spełnia ono wymagania art.187 ust.1 i2 z dnia 20.07.2018.

prof. dr hab. Izabella Zielecka-Panek